

YUNAN DEVLETLER HUSUSİ HUKUKU

Yazan: *Dr. Hikmet BELBEZ*

Yunanlılar uzun çalışmalardan sonra 1/6/1941 de yürürlüğe giren yeni ve modern bir Medeni Kanun vücuda getirdiler [1]. Yunanlılar muayyen bir devletin kanununu olduğu gibi almaktan bilerek vazgeçmiş, kendi tarihî, millî ve kültürel hayatlarını uygun bir kanun yaratmayı tercih etmişlerdir [2]. Bununla beraber Fransız, Alman ve İtalyan Medeni Kanunlarından büyük ölçüde istifade edilmiştir.

Yeni Yunan Medeni Kanununun birinci kitabını genel kısım, yani genel hükümler teşkil ediyor [3]. Birinci kitabın ikinci bölümü de *devletler hususi hukuku* hakkındaki hükümleri ihtiva etmektedir (madde 4—33). Bütün genel kısım gibi kanunlar ihtilâfı hakkındaki bu kaidelerin esası da Yunanlıların büyük hukukçusu ve Atina Üniversitesi Profesörlerinden *Georg S. Maridakis*'in kaleminden çıkmıştır [4].

Kanunun, devletler hususi hukuku kaidelerini ihtiva eden bu kısmında Alman hukukunun tesiri bilhassa barizdir. Bu kaideler birçok bakımlardan Alman Medeni Kanununun Tatbiki hakkındaki Kanunun 7 nci den 31 inciye kadar olan maddelerinin hükümlerine benzetilmiştir [5].

¹ Bu kanunun hazırlanması ve ana hatları hakkında bilgi edinmek için bak: *İsmail Hakkı Tur*, Yeni Yunan Medeni Kanunu, Adliye Ceridesi 1940 sayı 6, sahife 560 vdd.

² Kanunu hazırlayan komisyonun reisi Prof. *Ballis*'in nutku, *İsmail Hakkı Tur*, aynı yazı s. 560.

³ Yeni Yunan Medeni Kanununun Fransızca tercümesi için bak: *Savidis X*, Le Nouveau Code Civil Hellénique, Athènes 1940.

⁴ Bak: Zeitschrift für Ausländisches und Internationales Privatrecht 1937, sayı 1/2, sahife 111.

⁵ Bu maddelerin Türkçe tercümesi için bak: Prof. *Leo Raape*, Fransız devletler hususi hukuku ile karşılaştırmak suretiyle Alman devletler hususi hukukunun ana hatları, Siyasi İlimler Mecmuası 1942, sayı 135, sahife 89.

Diğer taraftan devletler hususi hukukunun birleştirilmesine dair olan Lâhey Anlaşmalarında kabul edilen esaslar da mümkün olduğu kadar göz önünde tutulmuştur [6].

Yeni kanunun ihtiva ettiği kanunlar ihtilâfı kaidelerinin en bariz vasfı şahsi hükümler bakımından ikametgâh esasına dönülmiyerek, Yunanistanda ötedenberi olduğu gibi [7] *uyrukluk esasının* muhafaza edilmiş olmasıdır. Yunanistanda da şahsi statü, bizde de olduğu gibi, uyrukluk hukukuna, yani millî hukuka tâbidir.

Bu hükümlerin dikkata değer diğer bir hususiyeti de *atıf* müessesesinin kabul edilmemiş olmasıdır. 32 nci maddede «yabancı hukukun tatbiki lâzım gelen hâllerde o yabancı devletin devletler hususi hukuku kaideleri nazarı itibara alınmaz» demekle Yunan Kanun vazı «milletlerarası tenis oyunu» na kesin olarak son vermek istemiş ve devletler hususi hukukunda atıf müessesesi etrafındaki malûm münakaşayı kökünden halletmiştir [8].

Uyrukluk prensibinin tabii bir neticesi olarak hukuki yeterlik, yani *medeni haklardan istifade yeterliği* (madde 5) ve *medeni hakları istimal yeterliği (işlem yeterliği)* (madde 7) hakkında da millî hukuk uygulanmaktadır. Şu kadarki Yunanistanda yapılacak işlemler (muameleler) bakımından daraltıcı bir kayıt konmuştur: Yunanistanda, borçlar hukuku çevresine giren bir hukuki muameleyi yapan bir yabancı şayet Yunan Kanunlarına göre medeni haklarını kullanma yeterliğini haiz olursa, kendi millî hukukuna göre henüz ehil olmasa bile o muamele ile mülzem olur (madde 9). Yunanlıların eski, yani 1856 tarihli kanunlarına göre bu kayıt yalnız Yunanlılarla yapılacak işlemlere münhasırdı. Şimdi ise ister bir Yunanlı ile bir yabancı, ister iki yabancı arasında yapılsın, bu hüküm Yunanistanda yapılan ve yabancılardan da iştiraki olan bütün hukuki muameleler hakkında caridir. Bu suretle de Alman Medeni Kanununun tat-

⁶ Bu anlaşmalar hakkında bilgi edinmek için bak: *Mustafa Resit Belgesay*, Devletler Hususi Hukukunda Adliye 1937, cilt 1, sahife 21 vdd.; beş anlaşmadan üçünün (12. haziran 1902 tarihli Lâhey Evlenme Anlaşması, 12 haziran 1902 Lâhey Boşanma ve Ayrılık Anlaşması, 12 haziran 1902 tarihli Vesayet Anlaşması) Türkçe metinleri için bak: *Muammer Raşit Seviğ*, Devletler Hususi Hukuku, cilt 2, 1943, sahife 459 vdd.; Almanca metinler için bak: *Makarov*, Die Quellen des Internationalen Privatrechts, 1929, sahife 334 vdd., 346 vdd., 352 vdd.; Karı ve Koca arasındaki şahsi ve mali münasebetler hakkındaki 17. 7. 1905 tarihli Lâhey Anlaşması, sahife 342 vdd., 17. 7. 1905 tarihli Lâhey Kısıt Anlaşması, sahife 356 vdd.

⁷ 29. Ekim 1859 tarihli kanun madde 4. *Ernst von Caemmerer*, Internationales Personenrecht, Rechtsvergleichendes Handwörterbuch, cilt 4, sahife 342 vdd.; *Makarov*, Quellen, sahife 55.

⁸ Bu husustaki münakaşalar için bak: *Muammer Raşit Seviğ*, Devletler Hususi Hukuku, cilt 1, 1937, sahife 304 vdd.

biki hakkındaki Kanunun 7 nci maddesinin 3 üncü fıkrasındaki hükme uyulmuş oluyor [9].

Gaiplik kararı hakkında da asıl olan millî hukukun tatbikidir (madde 6 fk. 1). Fazla olarak gaiplik kararı usul hukuku bakımından da pek çok güçlüklerle sebebiyet verdiği için, bir kimse hakkında gaiplik kararı vermek yetkisi de o kimsenin tâbi olduğu devletin mahkemelerine hasredilmiştir [10]. Yunan mahkemeleri ancak istisnai olarak Yunanistanda ikametgâhı veya meskeni (konutu) yahut orada serveti bulunan yabancı hakkında gaiplik kararı verebilecektir (madde 6 fk. 2.).

Aşağı yukarı aynı esas *hacır* (kısıt) işlerinde de kabul edilmiştir. Kısıt hakkında millî hukuk uygulanır ve kısıt kararını ancak millî mahkemeler verebilir. Yunan mahkemeleri istisnai olarak Yunanistanda ikametgâhı bulunan yabancılar hakkında da kısıt kararı verebilirlerse de ikametgâhı bulunmamakla beraber Yunanistanda konutu veya serveti bulunanlar hakkında ancak geçici tedbirler alabilirler (madde 8). Bu suretle 17 temmuz 1905 tarihli Lâhey Kısıt Anlaşmasının esaslarının aşağı yukarı kabul edilmiş olduğu görülüyor [11].

11 inci madde *locus regit actum* kaidesini ihtiva etmektedir [12]. Fakat bu mutlak değildir. Bu maddede sayılan üç hukuktan birine uyulmuş olması işlemin şekil bakımından muteber sayılmasına yeter. Maddenin kabul ettiği, *lex loci actus*, yani işlemin yapıldığı yer hukukundan başka *lex causae*, yani işlemin esas bakımından tâbi olduğu hukuk ile *lex patriae*, yani tarafların millî hukukudur.

Evlenme hakkında da 12 haziran 1902 tarihli Lâhey Anlaşmasıyla tesbit edilen esas kabul edilmiştir: yani evlenme için aranan esasa mütaallik şartlar bakımından nişanlılardan her birinin millî hukuku nazarı itibara alınacaktır. Evlenmenin şekli yine *locus regit actum* kaidesine tâbidir. Karı ve kocanın şahsi ve malî münasebetleri hakkında da en yeni telâkilere uygun hükümler konmuştur (madde 13, 14, 15).

9 AIMK. tatbikat K. M. 7 fk 3: bir hukuki muameleyi yapmak hususunda işlem yeterliğini haiz olmıyan veya bu husustaki yeterliği tahdid edilmiş bulunan bir yabancı Almanyada böyle bir işlemi yaparsa, Alman kanunlarına göre işlem yeterliğini haiz olduğu takdirde, o hukuki muameleyi yapmak hususunda ehil sayılır.

10 Bustamante Kodu madde 78-80, gaibin milli hukukunu uygulamakla beraber bu yetkiyi herhangi bir devletin mahkemelerine tanımaktadır. *Antonio Sanchez de Bustamante Sirven*, Hukuku hususiyei düvel kanun projesi, Adliye Vekâleti neşriyatından, 1930, sahife 37.

11 *Makarov*, Quellen, sahife 357.

12 Aynı esas 1856 tarihli kanunda da caridi, madde 7. *Makarov*, Quellen, sahife 55 / 56.

Boşanmaya gelince, kanunun *Maridakis* tarafnıdan hazırlanmış bulunan tasarısında (madde 21) Lâhey anlaşmasındaki esas kabul edilmişti [13]. Buna göre boşanma sebebi olarak ileri sürülen sebebin karı ve kocanın millî hukukundan başka dâvaya bakan mahkemenin kanunlarında da boşanma sebebi olarak kabul edilmiş olması lâzımdır. Aynı esas Alman Medeni Kanununun tatbiki hakkındaki Kanunda da ifadesini bulmuştur [14]. Yeni Yunan Kanununda ise bu esas terk edilmiştir (madde 16).

Borçlar hukuku sahasında *akitten doğan borçlar* için açık olarak *irade muhtariyeti prensipi* kabul edilmiştir. Taraflar bir akdi hangi hukuka tâbi tutarlarsa, o akte o hukuk tatbik edilecektir. Yunan kanun koyucusu bu suretle irade muhtariyeti aleyhtarlarının görüşlerine iştirak etmediğini ifade etmiş ve tatbikatta ötedenberi yerleşmiş bulunan esastan ayrılmamış, bilâkis bu hususta o kadar ileri gitmiştir ki, meselâ Polonya Kanununda olduğu gibi [15] tarafların irade muhtariyeti dâhilinde seçebilecekleri hukukları tahdidetmemiş, diledikleri hukuku seçmek hususunda onları tamamiyle serbest bırakmıştır (madde 25). Taraflar bu hukuku sarahaten veya zımnen göstermiş olabilirler. Fakat tarafların ne sarih ve ne de zımni iradelerini tesbite imkân olmadığı takdirde Yunan yargıcı artık, irade muhtariyeti taraftarlarının umumiyetle ileri sürdükleri gibi, onların mevhum ve mefruz iradelerini bulmaya, yani «taraflar bir hukuk nizamını seçmeyi düşünmüş olsalardı, hangi hukuku seçmiş olurlardı?» sualine cevap vermeye çalışmayacak, halin icaplarına göre o borç münasebeti için en elverişli olan hukuku kendisi tâyin edecek, o borç münasebetinin ağırlık merkezini, ona en yakın olan hukuku bulmaya çalışacak ve onu tatbik edecektir (madde 25). Bu hukuk, akdin yapıldığı veya yürütüleceği yerin hukuku, tarafların tâbi oldukları devletin veya ikametgâhlarının bulunduğu yerin hukuku veya diğer her hangi bir hukuk olabilir.

Haksız fiillerden doğan borçlar hakkında *lex loci delicti commissi*, yani haksız fiilin işlendiği yerin hukukunun tatbiki kabul edilmiştir (madde 26). Bu yeni kanunda çok önemli bir değişikliktir. Şimdiye kadar Yunanistanda haksız fiillere daima Yunan kanunları tatbik

¹³ 12. hazirn 1902 tarihli Lâhey anlaşması madde 1. *Muammer Raşit Seviğ*, adı geçen eser cilt 2, sahife 463.

¹⁴ Alm. MK. tatbikat K. maddə 17 fk. 4: Bir yabancı kanununa dayanarak boşanmaya hükmedilmek için boşanmanın gerek o yabancı kanuna ve gerek Alman kanunlarına göre caiz olması lâzımdır. Kezalik krş.: Bustamante Kodu madde 52.

¹⁵ Devletler hususi hukukuna dair 2. Ağustos 1926 tarihli kanun madde 7. Krş. Prof. *Nusret Metya*'nın talebe tarafından tntulan ders notları, Ankara Huhuk Fakültesi talebe cemiyeti neşriyatından, 1939, sahife 104.

edilmekte idi [16]. Bu suretle Yunanlılar da tek başlarına tatbik etmekte oldukları *lex fori* esasını bırakarak bütün devletlerce kabul edilmiş bulunan bir esasa katılmış oluyorlar.

Aynî haklar da, yine genel olarak kabul edilmiş bir esas olan *lex rei sitae* kaidesine tâbi tutulmuşlardır (madde 27). İster menkullere, ister gayrimenkullere taallûk etsin, bütün aynî haklar aynın bulunduğu yerin hukukuna tâbidir.

Lex rei sitae esasına *miras hukukunda* bir istisna kabul edilmiştir: bütün miras, menkul mirası, gayrimenkul mirası tefriki yapılmaksızın bir bütün olarak bir tek hukuka, yani mirisin millî hukukuna tâbi tutulmuştur. Bu suretle Almanyada da yerleşmiş bulunan [17] ve bizim sistemimizden ayrılan [18] bir esas kabul edilmiş oluyor.

Çok ehemmiyetli bir madde de *ânâme intizamı prensipini* koyan 33 üncü maddedir. Bu madde 1856 tarihli kanunun 8 inci maddesinde esasen mevcut olan bir kaideyi tekrar etmiş bulunuyor.

Yuakrda verilen izahattan ve yeni Yunan Medeni Kanununun devletler hususi hukuku kaidelerinin tercümesinden de anlaşılacağı gibi, Yunan kanun koyucusu bütün devletler hususi hukuku meselelerini en ince teferruatına kadar tanzim etmek yoluna gitmemiş, artık hemen hemen ummun da malı olmaya başlamış bulunan genel bazı prensipleri tesbit etmekle iktifa ederek diğer hususların çözülmesini devletler hususi hukuku ilmine ve içtihatlarına bırakmıştır. Yunan kanun koyucusu, hukukun bu çok güç ve karışık olan kısmını, en modern görüş ve telâkkilere uygun olarak ve eşsiz bir muvaffakiyetle tanzim etmiştir. Bununla beraber asıl kanun ile Prof. *Maridakis*'in projesi mukayese edilecek olursa, projenin daha vazih olduğu ve milletlerarası anlaşmalarla tesbit edilmiş bulunan esasları daha açık bir ifade ve katiyetle kabul etmekten çekinmediği görülür.

İster Medeni Kanunumuza ek olarak, ister mustakil bir kanun şeklinde olsun, bizde de kanunlar ihtilâfı kaidelerini sağlam temellere dayandırmak artık mübrem bir ihtiyaç haline gelmiştir. Kapitülâsyonların ilgası üzerine geçen Dünya Harbi içinde ve bilhassa başka mülâhazalarla çıkarılan ve kanunlar ihtilâfına taallûk eden hükümleri bir tek mad-

16 29. Ekim 1856 tarihli kanun madde 6.

17 AIMK. tatbikat K. madde 25.

18 Bizim sistemimiz için bk: *Muammer Raşit Seviğ*, adı geçen eser cilt 1, sahife 394 vdd.

de içine sıkıştırılmış bulunan bir kanunla bugünün ihtiyaçlarını gidermeye imkân yoktur. Yeni bir kanun hazırlıyabilmek için de uzun ve mukayeseli tetkiklere lüzum vardır. Şu halde ilk yapılacak iş devletler hususi hukuku kaynaklarını, yani bütün devletlerin kanunlar ihtilâfı kaidelerini ve bu husustaki milletlerarası anlaşma ve mukaveleleri sistemli bir şekilde toplamak ve bunları dilimize çevirmektir.

1941 TARİHLİ YENİ YUNAN MEDENİ KANUNUNUN KANUNLAR İHTİLÂFI KAİDELERİ

BİRİNCİ KİTAP

İkinci kısım

Madde 4. *Yabancıların hali.*

Yerlilerin istifade ettiği medeni haklardan yabancılar da istifade eder.

Madde 5. *Medeni yeterlik.*

Hakiki kişilerin medeni haklardan istifade yeterliği onların millî hukukuna göre tâyin edilir.

Madde 6. *Gaiplik.*

Gaiplik millî hukuka bağlıdır.

Yunan mahkemeleri, gaipliğinden önce Yunanistanda ikametgâhı veya konutu bulunan veyahut Yunanistanda bir servete malik olan yabancı hakkında da gaiplik kararı verebilirler.

Madde 7. *İşlem yeterliği.*

Bir kimsenin medeni hakları kullanma yeterliği (işlem yeterliği), onun millî hukukuna göre tâyin edilir.

Madde 8. *Kısıt.*

Kısıt millî hukuka bağlıdır.

Yunan mahkemeleri Yunanistanda ikametgâhı bulunan bir yabancı hakkında da kısıt kararı verebilirler.

Yunanistanda konutu bulunan veya bir servete malik olan yabancı hakkında ancak geçici tedbirler alınabilir.

Madde 9. *Yunanistanda yabancıların yeterliği.*

Yunanistanda bir işlem yapan yabancı, bağlı olduğu devlet hukukuna göre bu hususta ehil olmasa bile, Yunan hukukuna göre buna ehil

ise, o işlemi yapmak hususunda ehil sayılır.

Bu hüküm miras hukukuna ve yabancı memleketlerde bulunan gayrimenkullere taallük eden işlemler hakkında uygulanmaz.

Madde 10. Hükmi şahıslar. (Tüzel kişiler).

Tüzel kişilerin yeterliği ikâmetgâhlarının bulunduğu yer hukukuna bağlıdır.

Madde 11. İşlemlerin şekilleri.

Bir hukuki işlemin şekli, esasın tâbi olduğu hukuka veya işlemin yapıldığı yerin hukukuna uygun olduğu takdirde, o işlem şekil bakımından muteberdir.

Madde 12.

Bir ayna taalluk eden hukuki işlemin şekli o şeyin bulunduğu yerin hukukuna bağlıdır.

Madde 13. Evlenmenin esaslı unsurları.

Evlenmenin esaslı unsurları nişanlılardan her birinin millî hukukuna bağlıdır.

Madde 14. Karı ve kocanın şahsi münasebetleri.

Karı ve kocanın şahsi münasebetleri evlilik esnasındaki son müşterek uyruklukları hukukuna, müşterek uyruklukları yoksa, kocanın evlenme anında uyruğu bulunduğu devletin hukukuna bağlıdır.

Madde 15. Karı ve kocanın malî münasebetleri.

Karı ve kocanın malî münasebetleri, kocanın evlenme akdi anındaki millî hukukuna bağlıdır.

Madde 16. Boşanma.

Boşanma ve ayrılık, eşlerin mahkemeye müracaattan evvel ve evlilik esnasındaki son müşterek uyruklukları hukukuna bağlıdır.

Müşterek uyruklukları yoksa, kocanın evlenme akdi anındaki millî hukuku nazarı itibara alınır.

Madde 17. Sahib neseb.

Bir çocuğun nesebinin sıhhati, ananın kocasının doğum anındaki millî hukukuna göre tâyin olunur.

Çocuk evliliğin zevalinden sonra doğmuş olursa, çocuğun nesebi-

nin sıhhati, ananın boşanma anındaki kocasının millî hukukuna bağlıdır.

Madde 18. Çocuk ile ana arasındaki münasebetler.

Ana baba ile çocukları arasındaki münasebetler baba ile çocuğun son müşterek millî hukuklarına, müşterek uyruklukta değilseler babanın çocuğun doğumu anındaki millî hukukuna bağlıdır.

Babanın ölümü halinde bu münasebetler, ana ile çocuğun babanın ölümünden sonraki müşterek millî hukuklarına, böyle müşterek hukuk yoksa ananın, babanın ölümü anındaki millî hukukuna bağlıdır.

Madde 19. Nesebi sahih olmıyan çocuk.

Evlilik dışında doğan bir çocuk (nesebi sahih olmıyan bir çocuk) ile anası arasındaki münasebetler ana ve çocuğun son müşterek millî hukuklarına, müşterek uyruklukta değilseler, ananın doğum anındaki millî hukukuna bağlıdır.

Madde 20.

Evlilik dışında doğan çocuk ile tabîî babası arasındaki münasebetler, çocuğun tabîî babasının doğum anındaki millî hukukuna bağlıdır.

Madde 21.

Evlilik dışındaki baba ile çocuğun anası arasındaki münasebetler ananın, çocuğun doğumu anında tâbi olduğu devletin hukukuna göre tâyin edilir.

Madde 22. Nesebin tashihî.

Nesebin tashihî, babanın, tashih anındaki millî hukukuna veya baba daha önce ölmüş bulunursa, ölümü anındaki millî hukukuna bağlıdır.

Madde 23. Evlât edinme.

Evlât edinmenin esaslı unsurları taraflardan her birinin millî hukukuna bağlıdır.

Evlât edinen ile evlâtlık arasındaki münasebetler tarafların evlât edinme anındaki müşterek millî hukukuna bağlıdır. Uyruklukları müşterek değilse, evlât edinenin, evlât edinme anındaki millî hukukuna bağlıdır.

Madde 24. Himaye ve yardım.

Vesayet ve diğer her hangi bir himaye ve yardım o kimsenin uyruğu bulunduğu devletin hukukuna bağlıdır.

Yunan mahkemeleri Yunanistanda ikametgâhı bulunan bir yabancıya da bir vasi veya bir kayım tâyin edebilirler. Yabancıların Yunanistan-

da sadece bir konut veya serveti bulunursa, ancak geçici tedbirler alınabilir.

Madde 25. Akitten doğan borçlar.

Akitten doğan borçlar, taraflarını tâbi kıldıkları hukuka bağlıdır.

Madde 26. Haksız fiillerden (eylemlerden) doğan borçlar.

Haksız eylemlerden doğan borçlar, eylemin vuku bulduğu yerin hukukuna bağlıdır.

Madde 27. Zilyetlik, aynî haklar.

Zilyetlik ve menkul ile gayrimenkuller üzerindeki aynî haklar, aynı bulduğu yerin hukukuna bağlıdır.

Madde 28. Miras.

Mirasa mütaallik münasebetler müteveffanın, ölümü anındaki millî hukukuna bağlıdır.

Madde 29. Uyrakluğun iktisabı ve ziyarı.

Bir devletin uyrakluğunun iktisabı ve ziyarı, o devletin hukukuna bağlıdır.

Madde 30. Uyraksuzluk.

Bir kimse hiçbir devletin uyrakluğunda bulunmazsa, uyrakluk hukuku yerine ikametgâhının bulunduğu yerin, ikametgâhi da yoksa bulunduğu memleketin hukuku uygulanır.

Madde 31. Çok uyraklılık.

Yabancı bir uyraklıkla Yunan uyrakluğunun birleşmesi halinde Yunan hukuku uygulanır.

Bir kimse birden çok yabancı uyrakluğu haiz olursa, en fazla bağlı olduğu memleketin hukuku uygulanır.

Madde 32. Atıf.

Yabancı hukukun tatbiki lâzım gelen hallerde o devletin devletler hususi hukuku kaideleri nazarı itibara alınmaz.

Madde 33. Âmme intizamı.

Âdap ve ahlâka ve umumiyetle âmme intizamının aykırı olan yabancı hukuk hükümleri uygulanmaz.

TASARI [*]

Madde 11 — Şahsiyetin başlangıcı ve sonu her şahsın bağlı olduğu devletin hukukuna (millî hukuka) göre tâyin olunur.

Madde 12 — Gaiplik kararı şahsın bağlı olduğu devletin hukukuna göre verilir.

Gaiplik kararı ancak gaibin bağlı olduğu devletin mahkemeleri tarafından verilebilir.

Bir yabancı hakkında Yunan mahkemeleri tarafından ve Yunan hukukuna göre ancak Yunan hukukuna tâbi olan hukuk münasebetleri ve Yunanistanda bulunan mameleki hakkında hüküm ifade edecek şekilde veya gaibin Yunan uyrukluğunda bulunan veya evlenmeden önce Yunan uyrukluğunda bulunmuş olan karısı tarafından talep edildiği takdirde gaiplik kararı verilebilir.

Madde 13 — Bir kimsenin medeni hakları kullanma yeterliği (işlem yeterliği) o kimsenin bağlı olduğu devlet hukukuna göre tâyin olunur.

Medeni hakları kullanma yeterliği bir kere iktisap edilmekle uyrukluk değiştirilmesi halinde de devam eder.

Madde 14 — Yunanistanda borçlar hukuku çevresine giren bir işlemi yapan yabancı Yunan kanunlarına göre medeni haklarını kullanmak yeterliğini haiz olursa, o işlem bakımından işlem yapmaya ehil sayılır.

Madde 15 — Bir kimsenin hacrı (kısıtı) onun bağlı olduğu devletin hukukuna bağlıdır.

Bir kimsenin kısıtına yalnız onun bağlı olduğu devletin mahkemeleri karar verebilir.

Bir kimsenin bağlı olduğu devlet hukukuna göre bir kısıt sebebi mevcut olursa, ikametgâhı veya konutu Yunanistanda bulunan yabancıнын korunması için geçici tedbirler alınabilir. Gerek Yunan hukuku,

* Mukayese imkânını vermiş olmak için yeni Yunan Medeni Kanununun devletler hususi hukukuna aid kısmının Profesör *Maridakis* tarafından kaleme alınmış olan tasarı-sının tercümesini de ilâve ediyoruz.

gerek o kimsenin bağlı olduğu devlet hukuku tarafından kısıt sebebi olarak kabul edilen bir sebep mevcut olduğu takdirde her iki hukuka göre hakkı olan kimselerin talebi üzerine icabında Yunanistanda da bir yabancının kısıtına karar verilebilir.

Madde 16 — Yabancı tüzel kişiler, yeterlikleri kiral emirnamesiyle kabul edilmek şartıyla, Yunanistanda da medeni haklardan istifade ve onları kullanma yeterliğini haiz sayılırlar.

Madde 17 — Bir hukuki işlemin şekli esas hakkında cari olan hukuka veya hukuki işlemin yapıldığı yer hukukuna yahut âkitlerin millî hukukuna uygun olduğu takdirde, o hukuki işlem şekil bakımından muteber sayılır.

Aynî bir hak ihdasına, nakline veya refine yarıyan bir hukuki işlemin şekli, aynın bulunduğu yer hukukuna bağlıdır.

Madde 18 — Evlenme hakkında nişanlılardan her birinin tâbi olduğu devletin hukuku uygulanır.

Madde 19 — Karı ve kocanın şahsi münasebetleri onların millî hukukuna bağlıdır.

Karı ve koca aynı uyruklukta bulunmamış olur veya müşterek uyrukluğu kendi rızalarıyla edinmiş olmazlarsa, evlenme sırasında kocanın bağlı olduğu devletin hukuku uygulanır.

Madde 20 — Karı kocanın malî münasebetleri kocanın evlenme akdi sırasındaki millî hukukuna bağlı olur.

Gayrimenkullerin bulunduğu yer hukukuna göre o hukukun uygulanması lâzım gelen hallerde kocanın millî hukuku uygulanmaz.

Madde 21 — Boşanma hukuku, boşanma sebebi olarak ileri sürülen hâdisenin vuku bulduğu ânda karının millî hukukuna ve aynı zamanda da kocanın millî hukukuna bağlı olur.

Gerek karı kocanın millî hukuklarına gerek Yunan hukukuna göre bir boşanma sebebi bulunmadıkça boşanmaya hüküm olunamaz.

Madde 23 — Bir çocuğun nesebinin sıhhati ananın kocasının doğum ânındaki millî hukukuna göre tâyin olunur.

Doğum ânında evlilik mevcut olmazsa çocuğun nesebinin sıhhati evlenmenin nihayet bulunduğu ânda ananın kocasının millî hukukuna göre tâyin olunur.

Madde 23 — Ana baba ile çocukları arasındaki münasebetler baba ile çocuğun son müşterek uyruklukları hukukuna veya baba doğumdan önce ölmüş olursa, ana ile çocuğun müşterek uyruklukları hukukuna ve müşterek uyruklukları bulunmaması halinde çocuğun millî hukukuna bağlıdır.

Gayrimenkullerin bulunduğu devlet kendi hukukunun tatbikını âmir ise gayrimenkuller hakkında millî hukuk uygulanmaz.

Millî hukuk kızın kocasının hukuku ile taarruz ettiği nispette uygulanmaz.

Madde 24 — Nesebin tashihi, babanın tashih ânındaki millî hukuka bağlıdır.

Nesebin tashihinde çocuğun şahsı bakımından aranan şartlar onun millî hukukuna göre tâyin olunur.

Madde 25 — Evlât edinme hakkında evlât edinenin tâbi olduğu devletin hukuku uygulanır.

Evlât edinmede evlâtlığın şahsı bakımından aranan şartlar onun millî hukukuna göre tâyin olunur.

Madde 26 — Nesebi sahih olmıyan (evlilik dışında doğan) bir çocuğun anasıyla olan münasebetleri ana ve çocuğun doğum ânındaki müşterek uyrukluklarına göre tâyin olunur. Müşterek uyruklukları yoksa çocuk için daha elverişli olan hukuk uygulanır.

Şahsi hallere mütaallik münasebetler ananın doğum ânındaki millî hukukuna göre tâyin edilir.

Aynı hukuk nesebi sahih olmıyan çocuğun, anasının hısımlarıyla olan münasebetleri hakkında uygulanır.

Madde 27 — Nesebi sahih olmıyan bir çocuk ile onun tabiî babası arasındaki hukuki münasebetler çocuğun, doğum anında tâbi olduğu devletin hukukuna göre tâyin olunur. Çocuğun tabiî babası Yunan uyrukluğunda ise Yunan hukukuna göre tanınan haklardan fazlası istenmez.

Nesebi sahih olmıyan çocuk ile tabiî babası arasındaki şahsi münasebetler çocuğun tabiî babasının doğum anında tâbi olduğu devletin hukukuna göre tâyin edilir. Aynı hukuk nesebi sahih olmıyan çocuk ile tabiî babasının hısımları arasındaki münasebetlere de uygulanır.

Madde 28 — Evlilik dışındaki baba ile ana arasındaki hukuki münasebetler ananın çocuğun doğumu zamanında tâbi olduğu devletin hukukuna göre tâyin edilir.

Baba Yunan uyrukluğunda ise Yunan hukukuna göre tanınan haklardan ziyadesi istenemez.

Madde 29 — Vesayet ve diğer her hangi bir himaye ve yardım o kimsenin tâbi olduğu devletin hukukuna bağlıdır.

İkametgâhı ve konutu Yunanistanda bulunan bir yabancının bağlı olduğu memlekette himaye tedbirleri alınmadığı takdirde o yabancı vesayet altına alınabilir veya başka suretle himaye ve yardım görür.

Madde 30 — Akitlerden doğan borç münasebetleri, hükümleri bakımından tarafların bağlı oldukları hukuka bağlıdırlar.

Taraflar uygulanması lâzım gelen hukuku göstermedikleri takdirde halin icaplarına göre, borç münasebeti için en elverişli olan hukuk uygulanır.

Bir akdin inikadı için lüzumlu şartlar akdin yapıldığı devletin hukukuna göre tâyin olunur.

Madde 31 — Haksız eylemden doğan borçlar haksız eylemin vuku bulduğu devletin hukukuna bağlıdır.

Madde 32 — Zilyetlik, mülkiyet ve menkul ile gayrimenkuller üzerindeki sair haklar, aynın bulunduğu yer hukukuna bağlıdır.

Madde 33 — Mirasın intikali, terekeye dahil malların mahiyeti veya buldukları yer nazarı itibara alınmaksızın, mirisin millî hukukuna bağlıdır.

Gayrimenkullerin bulunduğu yerin hukuku o yer hukukunun uygulanmasını âmirse, mirisin millî hukuku uygulanmaz.

Madde 34 — Bir kimse hiçbir devletin uyrukluğunda bulunmazsa ikametgâhının bulunduğu yerin, ikametgâhı da yoksa konutunun bulunduğu yerin hukuku tatbik olunur.

Madde 35 — Yabancı bir uyruklukla Yunan uyrukluğunun birleşmesi halinde Yunan hukuku uygulanır.

Birden çok yabancı uyrukluğun birleşmesi halinde o şahsın açık olarak uyrukluğunu tercih ettiği devletin hukuku uygulanır.

Madde 36 — Bir kimsenin bir devletin uyrukluğunda olup olmadığı o devletin hukukuna göre tâyin olunur.

Madde 37 — Yukarıki hükümler mucibince bir hukukun uygulanması lâzımgelen hallerde o hukuk nizamının kanunlar ihtilâfı kaideleri değil, esas hakkındaki hükümleri uygulanır.

Madde 38 — Yunan yargıcı âdap ve ahlâka ve âmme intizamına aykırı olan yabancı hukuku hiçbir zaman uyguluyamaz.

Madde 39 — Yabancı da bir Yunanlı gibi özel haklardan istifade eder.

Madde 40 — Bir yabancı devlet Yunan uyruklarına kendi veya üçüncü bir devletin uyruklarından daha kötü muamele ettiği takdirde, daha önce Nazırlar Meclisinin de muvafakati alınmak şartıyla, kıral nizamnamesiyle o yabancı devlete ve onun uyruklarına ve haleflerine karşı misliyle mukabele edilebilir.

Seni sıtmadan kurtaracak olanla beraber ol.